

2007:22

Interpellation av Karin Rågsjö (v) om borgarrådsstyre ger rättsosäkerhet för den enskilde

Dnr 016-902/2007

I budgeten för år 2007 har majoriteten beslutat att spara 40 mnkr på ekonomiskt bi-stånd till SL-kort, men man har inte skrivit ett enda ord om hur det ska gå till. Trots att det gått tre månader sedan budgetfullmäktige har kommunstyrelsen ännu inte beslutat om riktlinjer för hur ansökan om SL-kort ska bedömas i de 18 stadsdelsför-valtningarna respektive inom enheten för hemlösa och socialjouren.

Brev med "regler" ersätter inte "riktlinjer" som inte är upphävda

Det finns heller inget politiskt beslut att upphäva de senast antagna riktlinjerna för ekonomiskt bistånd som beslutades av kommunstyrelsen den 2 juni 2004. Där fram-går att bistånd till SL-kort beviljas alla vuxna som ansöker om det, även om de inte behöver resa till arbete eller annan motsvarande verksamhet. Förutsättningen är att man i övrigt har rätt till ekonomiskt bistånd och kan disponera SL-kortet.

Ingen annan slutsats kan dras än att dessa riktlinjer gäller och att SL-kort tills vidare ska beviljas dem som i övrigt uppfyller villkoren för ekonomiskt bistånd. Med hänsyn till rättsäkerheten är det inte rimligt att införa begränsningar av bistånd till SL-kort förrän nya riktlinjer beslutats om hur handläggningen ska ändras för att minska kostnaderna för SL-kortet och förrän de gamla riktlinjerna har upphävts.

Men socialborgarrådet har ändå dragit en annan slutsats. Han har nämligen låtit socialtjänstförvaltningen skriva ett brev till stadsdelsnämnderna, enheten för hemlösa och socialjouren med rubriken "Information om ändring av rätten till bistånd till kostnad för SL-kort". I brevet hänvisas till socialtjänstlagen där det står att skäliga kostnader kan beviljas för arbetsresor m.m. Det innebär att SL-kort kan beviljas om det behövs för resa till arbetet eller för regelbundna aktiviteter för att komma i arbete. SL-kort kan också beviljas efter särskild prövning om personen behöver regelbundna resor av andra sakliga skäl. Brevet

avslutas med att ”ändringen kommer att inarbetas i riktlinjerna för ekonomiskt bistånd i samband med revidering av dessa” och med en förhoppning att ”de nya reglerna” kan tillämpas redan för januari månad år 2007.

Enligt stadens checklista för stadsövergripande styrdokument är ”regler” fastlagda bestämmelser för hur en viss handling ska utföras med en koppling till sanktioner medan ”riktlinjer” är en anvisning om hur en viss verksamhet ska utföras som bör följas om det inte finns särskilda skäl som talar emot det. Bland alla andra frågor som inställer sig är frågan om vem som fattat beslutet om ”ändring av rätten till bistånd” och vem som beslutat om ”de nya reglerna”?

Borgarrådsstyre istället för demokratisk process

Det märkliga är att socialtjänstförvaltningens brev hänvisar till ett beslut - ”Enligt kommunfullmäktiges beslut om budget för 2007 ska SL-kort ej beviljas utan biståndsbedömning” - som inte har kunnat spåras vare sig i budgettexten eller i protokollet. Istället för att i det oklara läge som uppstått ge socialtjänstförvaltningen i uppdrag att ta fram förslag till nya riktlinjer för handläggning av ansökan om ekonomiskt bistånd till SL-kort har socialborgarrådet gjort en egen tolkning av kommunfullmäktiges beslut, vilket i sin tur ligger till grund för socialtjänstförvaltningens brev. Enskilda uttalanden om behovsprövning av SL-kortet av ledamöter i kommunfullmäktige, dock inte socialborgarrådet, har också anförts som argument för majoritetens tolkning.

Vi ser här ett fall av borgarrådsstyre istället för att lägga fram förslag till nya riktlinjer till socialtjänstnämnden, skicka vidare till kommunstyrelsen som remitterar förslaget till stadsdelsnämnderna och efter remissomgången besluta om nya riktlinjer. Men då hade förstås inte SL-kortet kunnat dras in redan vid årsskiftet, eftersom den demokratiska processen tar mer tid än ett VD-beslut.

Parentetiskt sagt är det inget nytt att SL-kort inte beviljas utan biståndsbedömning. Det ska även göras enligt 2004 års riktlinjer, där SL-kort beviljas om den som söker i övrigt har rätt till ekonomiskt bistånd. Skillnaden mellan tidigare och nuvarande majoritet handlar således inte om behovsprövningen i sig utan om synen på vad som självklart ska ingå i skälig levnadsnivå i Stockholm. Skillnaden mellan stadsdelsarrest och att kunna röra sig fritt i staden som alla andra.

Rättsosäkerhet för den enskilde

Sedan årsskiftet är det således upp till 18 olika stadsdelsförvaltningar att helt fritt tolka vad som är "skäliga kostnader för arbetsresor" (4 kap 3 § SoL), vad som är "andra sakliga skäl". Med hänsyn till att budgetläget är mycket an-

strängt för ekonomiskt bistånd i vissa stadsdelsnämnder kan man starkt befara att ansökningar nu behandlas på helt olika sätt i olika delar av staden.

Spännvidden för skäliga kostnader för arbetsresor kan vara allt mellan månadskort, förköpshäfte eller inga resor alls, om det är promenadavstånd till arbetet. Och vad promenadavstånd är i Gamla Enskede kanske bedöms på annat sätt på Norrmalm? ”Andra sakliga skäl” varierar förmodligen ännu mera. Ur medborgarens perspektiv är det självklart att kunna hälsa på släkt och vänner, delta på stadsdelsnämndens öppna möte, handla på IKEA eller promenera på Djurgården en vacker söndag. Vem vet hur hänsyn tas till barn i familjen eller umgängesbarn när skälen provas? Ännu står det skrivet i stjärnorna om dessa självklarheter ingår i ”sakliga skäl” i det ”friare” Stockholm som de borgerliga partierna strävar emot.

Det är uppenbart att det råder rättsosäkerhet för stockholmare som ansöker om bistånd till SL-kort. Vad som återstår är att överklaga avslagen. Många anser dock att det är förnedrande att vända ut och in på sitt privatliv för att visa varför de behöver resa i sin egen stad. De anser att de har rätt att röra sig fritt i staden som andra och det håller jag fullständigt med dem om.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga ansvarigt borgarråd:

1. Anser du att politiskt beslutade riktlinjer kan upphävas av ett borgarråd?
2. I vilket politiskt organ har beslut fattats om ”ändring” av rätten till bistånd samt ”nya regler” för ekonomiskt bistånd?
3. Varför tas inte nya riktlinjer för ekonomiskt bistånd till SL-kort fram innan staden börjar tillämpa en ny praxis?
4. Hur säkras likställighetsprincipen i staden när det gäller handläggningen av ansökningar om ekonomiskt bistånd till SL-kort?

Stockholm den 5 mars 2007

Karin Rågsjö